

3 decembrie 2009 – Intrarea în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 1371/2007 privind drepturile călătorilor din transportul feroviar

„Începând de astăzi, călătorii pe calea ferată din UE beneficiază de noi drepturi”

Rezumatul dispozițiilor legislative ale UE privind drepturile călătorilor pe calea ferată

1. Completarea spectrului de drepturi de care beneficiază călătorii

După adoptarea regulamentelor care consolidează drepturile pasagerilor din transportul aerian¹, Uniunea Europeană sporește acum protecția și pentru călătorii pe calea ferată, odată cu intrarea în vigoare, astăzi, a Regulamentului 1371/2007².

Acest regulament constituie un pas înainte către implementarea obiectivelor stabilite în temeiul **Comunicării Comisiei intitulate „Consolidarea drepturilor călătorilor în cadrul Uniunii Europene”** din 16 februarie 2005³.

Protecția călătorilor la nivelul întregului sistem de transport european va fi finalizată odată cu adoptarea de către Parlamentul European și Consiliu a legislației privind drepturile călătorilor în transportul cu autobuzul și cu autocarul⁴, precum și în transportul maritim și pe căile navigabile interioare⁵, în legătură cu care Comisia a înaintat propuneri specifice de consolidare la 4 decembrie 2008.

2. Un set unic de drepturi elementare pentru o piață unică

¹ Regulamentul (CE) nr. 889/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 mai 2002 de modificare a Regulamentului Consiliului (CE) nr. 2027/97 privind răspunderea operatorilor de transport aerian în caz de accidente; Regulamentul (CE) nr. 261/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91; Regulamentul (CE) nr. 1107/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului.

² Regulamentul (CE) nr. 1371/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar.

³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu intitulată „Consolidarea drepturilor călătorilor în cadrul Uniunii Europene” [COM(2005) 46 final – nepublicată în *Jurnalul Oficial*].

⁴ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind drepturile călătorilor din transportul cu autobuzul și autocarul și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 privind cooperarea dintre autoritățile naționale responsabile [COM(2008) 817].

⁵ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind drepturile persoanelor care călătoresc pe mare și pe căi navigabile interioare și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure aplicarea legislației în materie de protecție a consumatorului [COM(2008) 816].

Pe de o parte, cel de-al treilea pachet legislativ în domeniul feroviar din 2007 va deschide piața pentru transportul feroviar internațional de călători începând de la 1 ianuarie 2010⁶ și, pe de altă parte, în temeiul așa-numitului **Regulament privind serviciile publice**⁷, care **intră în vigoare tot astăzi**, va defini mai bine cadrul juridic și financiar pentru atribuirea contractelor de servicii publice legate de transportul interior, pentru a asigura cetățenii că vor primi servicii de calitate în schimbul prețului plătit pentru serviciile de transport public în întreaga Europă.

Într-un astfel de context, al emergenței unei piețe unice, măsurile de promovare a drepturilor utilizatorilor sunt esențiale pentru a oferi consumatorilor o protecție adecvată pe piețele care se deschid, iar industriei feroviare condiții egale de concurență, și pentru a profita astfel pe deplin de beneficiile pieței integrate a serviciilor de transport feroviar.

3. Drepturi elementare în toate statele membre

Conform Regulamentului 1371/2007 privind drepturile călătorilor din transportul feroviar, în Europa se vor aplica norme minime comune, de exemplu în cazul întârzierii sau anulării trenurilor. În plus, deoarece drepturile nu au niciun sens dacă nu sunt cunoscute de călători, iar aceștia nu știu cum să utilizeze de ele, societățile feroviare sunt obligate să informeze călătorii cu privire la drepturile și obligațiile lor și să instituie comisii de soluționare a reclamațiilor.

Cu toate acestea, statele membre pot, în mod transparent și nediscriminatoriu, să acorde o **derogare** pentru traficul lor feroviar exclusiv **intern** pe o perioadă de cel mult cinci ani, care poate fi reînnoită de două ori pentru cel mult cinci ani de fiecare dată (ceea ce înseamnă maxim 15 ani în total), o derogare permanentă pentru serviciile de transport **urban, suburban și regional** și o derogare pe o perioadă de cinci ani, care poate fi reînnoită, în cazul **serviciilor feroviare care sunt exploatate în mare parte în afara Comunității**.

Cu toate acestea, anumite dispoziții ale regulamentului vor fi obligatorii pentru traficul feroviar din Uniunea Europeană: norme privind disponibilitatea legitimațiilor de călătorie, prin vânzarea și rezervarea de legitimații de călătorie, responsabilitatea întreprinderilor feroviare în ceea ce privește călătorii și bagajele acestora, un nivel minim de asigurare pentru societățile feroviare, dreptul la transport pentru călătorii cu mobilitate redusă, informații referitoare la accesibilitatea serviciilor feroviare, precum și obligații privind securitatea personală a călătorilor.

Așadar, printr-o astfel de combinație de drepturi esențiale și derogări posibile la nivel național, regulamentul reușește să concilieze obiectivul de a acorda drepturi elementare călătorilor din întreaga UE cu realitatea existenței unor condiții eterogene la nivelul serviciilor feroviare din statele membre.

4. Asistență pentru călătorii pe calea ferată care au mobilitate redusă

Legislația UE privind drepturile călătorilor pe calea ferată va asigura posibilitatea călătorilor cu mobilitate redusă de a călători într-un mod comparabil cu ceilalți cetățeni.

Societățile feroviare și șefii de gară trebuie să stabilească **norme de acces nediscriminatoriu** pentru transportul persoanelor cu dizabilități și al persoanelor cu mobilitate redusă, inclusiv, de exemplu, persoanele în vârstă.

⁶ Directiva 2007/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007 de modificare a Directivei 91/440/CEE a Consiliului privind dezvoltarea căilor ferate comunitare și a Directivei 2001/14/CE privind alocarea capacităților de infrastructură feroviară și tarifarea utilizării infrastructurii feroviare.

⁷ Regulamentul (CE) nr. 1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1191/69 și nr. 1107/70 ale Consiliului

Societățile feroviare, vânzătorii de legitimații de călătorie și operatorii turistici sunt, de asemenea, obligați să furnizeze informații cu privire la accesibilitatea serviciilor de transport feroviar, a condițiilor de acces și a motivațiilor acestora, la cerere.

Societățile feroviare furnizează persoanelor cu dizabilități sau persoanelor cu mobilitate redusă **asistență gratuită la bordul trenului și la urcarea și coborârea din tren**. Asistența este asigurată cu condiția ca societatea feroviară, șeful de gară, vânzătorul de legitimații de călătorie sau operatorul turistic de la care a fost achiziționată legitimația de călătorie să fie informat asupra nevoilor de asistență ale persoanei cu **cel puțin 48 de ore** înainte ca asistența să fie necesită. Persoana cu dizabilități sau persoana cu mobilitate redusă trebuie să se prezinte la punctul desemnat

- la ora indicată (de întreprinderea feroviară sau de șeful gării care acordă asistența), care nu va fi cu peste 60 de minute înainte de ora publicată a plecării sau - la ora la care toți călătorii sunt rugați să se prezinte pentru formalitățile de înregistrare (*check-in*) sau, dacă nu este stipulată nicio oră, **cu cel puțin 30 de minute** înainte de ora publicată a plecării sau de ora formalităților de înregistrare.

Nu există **nicio limită financiară în ceea ce privește răspunderea întreprinderii feroviare** în caz de pierdere sau de avariere a echipamentelor de mobilitate: în acest caz, răspunderea acoperă pierderea sau avarierea totală sau parțială a echipamentelor de mobilitate sau a altor echipamente specifice folosite de persoanele cu dizabilități sau de persoanele cu mobilitate redusă.

4. Alte drepturi ale călătorilor pe calea ferată în temeiul regulamentului

Privire de ansamblu asupra **noilor drepturi** în temeiul regulamentului:

(a) - Informare

Din decembrie 2009, călătorii pe calea ferată din Europa trebuie să fie informați pe larg și în forma cea mai potrivită. Trebuie acordată o atenție deosebită nevoilor persoanelor cu deficiențe de auz și/sau de vedere. Aceste informații cuprind:

Informații anterioare călătoriei:

- Care sunt condițiile generale aplicabile contractului?
- Care este itinerarul cel mai rapid și cel mai ieftin?
- Există facilități pentru persoanele cu dizabilități și pentru persoanele cu mobilitate redusă, precum și pentru călătorii cu biciclete la urcarea în tren și la bordul trenului?
- Sunt disponibile locuri în compartimente pentru fumători și pentru nefumători, în vagoane de clasa întâi și de clasa a doua, precum și în cușete și vagoane de dormit?
- Călătoria va fi perturbată sau va avea întârzieri?
- Ce tipuri de servicii sunt oferite la bord? • Unde și cum pot îmi pot reclama bagajele pierdute și depune reclamația?

Informații în timpul călătoriei:

- Care sunt serviciile oferite la bord?
- Care este stația următoare?
- Are trenul întârziere și, dacă da, când se preconizează că va ajunge la destinație?
- Care sunt principalele legături disponibile?
- Ce trebuie să am în vedere în ceea ce privește aspectele de securitate?

(b) - Transportul bicicletelor

Societățile feroviare trebuie să le permită călătorilor să își aducă **bicicletele** la bordul oricărui tren, dacă acestea sunt ușor de manevrat, dacă nu afectează în mod negativ serviciul de transport feroviar respectiv și dacă materialul rulant utilizat permite acest lucru.

(c) - Întârzieri și anulări

Atunci când se poate anticipa o întârziere de cel puțin 60 de minute, călătorul trebuie să dispună **imediat** de următoarele opțiuni, la alegere:

(i) **Rambursarea** costului integral al legitimației de călătorie sau doar pentru partea neefectuată a călătoriei și pentru cea deja efectuată în cazul în care călătoria nu mai servește niciunui scop în relație cu planul inițial de deplasare al călătorului. De asemenea, în acest caz călătorul are dreptul la un serviciu de transport înapoi la primul punct de plecare, în termenul cel mai scurt.

(ii) **Continuarea călătoriei** sau **modificarea itinerarului** spre destinația finală, în condiții comparabile de transport și în termenul cel mai scurt sau la o dată ulterioară, la alegerea călătorului.

În cazul în care călătorul își continuă deplasarea în ciuda întârzierii, acesta are dreptul la o **despăgubire**.

Despăgubirea minimă pentru întârzieri este

25 % din prețul legitimației de călătorie pentru o întârziere între 60 și 119 minute,

50 % din prețul legitimației de călătorie pentru o întârziere de cel puțin 120 de minute.

Despăgubirea pentru prețul legitimației de călătorie se plătește în termen de o lună de la depunerea cererii de despăgubire. Călătorul nu are dreptul la despăgubire în anumite condiții, dacă de exemplu anularea, întârzierea sau legătura ratată a fost cauzată de circumstanțe pe care transportatorul nu le-a putut evita, deși a luat toate măsurile necesare în situația respectivă.

Societatea de transport are datoria de a informa călătorii cu privire la întârzierile și anulările trenurilor imediat ce o astfel de informație este disponibilă.

În cazul oricărei întârzieri de cel puțin 60 de minute, călătorilor trebuie să li se ofere **mâncare și băuturi răcoritoare** gratuite, în funcție de timpul de așteptare.

De asemenea, societatea feroviară trebuie să ofere **cazare gratuită la hotel sau în altă parte**, precum și **transportul între gară și locul de cazare**, în cazurile în care, din cauza întârzierii, este necesară o ședere de una sau mai multe nopți.

Dacă trenul este blocat pe calea ferată, societatea feroviară trebuie să asigure **transportul de la tren până la gară, până la un alt punct de plecare sau până la destinația finală a serviciului oferit**, acolo unde și atunci când acest lucru este fizic posibil.

Dacă serviciul feroviar nu mai poate fi continuat, societatea trebuie să organizeze, cât mai rapid posibil, **servicii alternative de transport**.

(d) - Plăți în avans

Dacă un călător este omorât sau vătămat în timpul unui accident feroviar, societatea feroviară trebuie, **în termen de 15 zile**, să **efectueze plăți** care să acopere costurile pentru nevoile imediate ale călătorului afectat sau ale persoanelor aflate în întreținerea sa, aceste plăți fiind de cel puțin 21 000 EUR în cazul decesului călătorului.

5. Prevederea posibilității de reclamație pentru călătorii pe calea ferată

Societățile feroviare sunt obligate să instituie un **mecanism de soluționare a reclamațiilor** cu privire la drepturile și obligațiile prevăzute în regulament și să disemineze pe scară largă în rândul călătorilor coordonatele de contact și limba sau limbile de lucru ale acestui organism pentru reclamații.

Reclamațiile trebuie să primească răspuns în termen de o lună sau, în cazuri justificate, călătorul trebuie informat cu privire la data preconizată a răspunsului la reclamație, care nu poate fi mai târziu de trei luni de la depunerea acesteia.

6. Organismele naționale de punere în aplicare

În fiecare stat membru va exista un organism independent („organismul național de punere în

aplicare”), responsabil cu punerea în aplicare a regulamentului, la care călătorii pot depune reclamații și care va asigura călătorilor pe calea ferată respectarea deplină a drepturilor lor în temeiul regulamentului, monitorizând respectarea de către întreprinderile feroviare, șefii de gară și vânzătorii de legitimații de călătorie a dispozițiilor acestuia și aplicând sancțiuni, acolo unde este cazul.

7. Extinderea drepturilor și obligațiilor călătorilor prevăzute de Convenția COTIF pentru serviciile de transport feroviar internațional de călători la serviciile de transport feroviar de călători interne și urbane, suburbane și regionale.

- Consolidarea drepturilor călătorilor pe calea ferată se bazează pe sistemul dreptului internațional existent în această privință, prevăzut în apendicele A – „Reguli uniforme privind Contractul de transport feroviar internațional de călători și bagaje” (CIV) la Convenția privind transporturile feroviare internaționale (COTIF) din 9 mai 1980, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de modificare a Convenției privind transporturile feroviare internaționale din 3 iunie 1999 (Protocolul din 1999).

- În fapt, cu excepția cazurilor în care statele membre au decis să utilizeze derogări, regulamentul extinde domeniul de aplicare al acestei convenții, care se referă doar la serviciile feroviare internaționale, la serviciile de transport feroviar de călători interne și urbane, suburbane și regionale, furnizate de una sau mai multe întreprinderi licențiate în conformitate cu Directiva 95/18/CE.

- Practic⁸, regulile generale și drepturile și obligațiile călătorilor care sunt cuprinse în Convenția COTIF și care fac obiectul acestei „extinderi” sunt următoarele:

A. Reguli privind condițiile/termenii generali de referință (inclusiv încheierea și executarea) ai contractului de transport

1.1 În general

- definirea contractului de transport și definirea legitimației de călătorie ca dovezi *prima facie* ale încheierii și conținutului contractului;

- legitimații de călătorie: forma și conținutul obligatoriu, transferabilitatea legitimației de călătorie, posibilitatea emiterii legitimațiilor de călătorie sub forma înregistrării electronice a datelor;

- obligativitatea plății în avans a serviciului de transport de către călător și condițiile de rambursare a prețului legitimației de călătorie;

- obligația călătorului de a se afla în posesia unei legitimații de călătorie valabile pe parcursul călătoriei și obligația de a plăti o suprataxă în cazul în care nu prezintă, la cerere, o legitimație de călătorie valabilă, precum și întreruperea călătoriei în cazul în care refuză să plătească suprataxa; alte cazuri de excludere de la serviciul de transport (dacă reprezintă un pericol pentru siguranță, dacă îi deranjează pe ceilalți călători);

- obligația călătorului de a respecta formalitățile vamale și alte formalități administrative;

- obligația întreprinderii feroviare de a certifica pe legitimația de călătorie anulările sau legăturile pierdute.

⁸ Sinteza/„lista” prezentată nu este nici exhaustivă, nici completă. Se face trimitere la anexa I la Regulamentul 1371/2007.

1.2 Condiții privind transportul bagajelor de mână, al animalelor, al bagajelor înregistrate, al vehiculelor

- dispoziții comune: bagaje de mână și animale acceptate, obligația de a transporta bunurile periculoase în conformitate cu normele privind transportul mărfurilor periculoase pe calea ferată (RID);
- dreptul transportatorului de a examina articolele și animalele transportate și de a impune plata costurilor de inspecție de către călător în cazul nerespectării condițiilor contractuale;
- obligația călătorului de a respecta formalitățile vamale și alte formalități administrative;
- obligația călătorului de a-și supraveghea propriile bagaje de mână și propriile animale;
- încredințarea bagajelor înregistrate și obligația de a furniza un buletin de bagaj înregistrat, care reprezintă dovada *prima facie* a obligației de transport; prezumția că bagajul se află în bună stare și corespunde datelor înregistrate pe buletinul de bagaj înregistrat; norme privind conținutul obligatoriu al buletinului de bagaj;
- înregistrarea bagajelor la prezentarea unei legitimații de călătorie valabile; obligația călătorului de a plăti în momentul înregistrării taxa de transport pentru bagajul înregistrat;
- obligația călătorului de a indica pe fiecare bagaj înregistrat numele și adresa sa, precum și destinația; dreptul călătorului de a dispune de bagajele înregistrate la prezentarea buletinului de bagaj înregistrat; deținătorul buletinului de bagaj înregistrat poate refuza să accepte bagajul dacă transportatorul nu dă curs solicitării sale de a efectua o verificare a bagajului înregistrat în vederea constatării unor presupuse prejudicii;

- transportul vehiculelor: obligațiile contractuale privind transportul vehiculelor trebuie stabilite printr-un buletin de transport emis călătorului; conținutul obligatoriu al buletinului de transport.

B. Norme privind: 1. răspunderea întreprinderii feroviare în caz de: (a) deces sau vătămare corporală a călătorilor; (b) întârzieri, anulări, pierderea legăturilor; (c) daune produse bagajelor de mână, animalelor, bagajelor înregistrate și vehiculelor; **2. exercitarea drepturilor de către călător; 3. raporturile dintre transportatori.**

1. Răspundere întreprinderii feroviare

(a) Răspunderea în caz de deces sau de vătămare corporală a călătorilor

- Transportatorul este răspunzător pentru pierderea sau dauna rezultată din decesul, vătămarea corporală sau orice alt prejudiciu adus integrității fizice sau psihice a călătorului, cauzat(ă) de un accident survenit în cursul exploatarei feroviare în timp ce călătorul se afla în vehiculele feroviare ori intra sau ieșea din acestea.

- Transportatorul este exonerat de această răspundere: (a) dacă accidentul a fost cauzat de circumstanțe independente de exploatarea feroviară sau din cauza comportamentului unui terț, pe care transportatorul nu le putea evita, în ciuda îndeplinirii diligențelor cerute de circumstanțele specifice ale cazului în speță, și ale căror consecințe nu le putea preîntâmpina. O altă întreprindere care utilizează aceeași infrastructură feroviară nu este considerată un terț;

(b) în măsura în care accidentul este din culpa călătorului.

- În cazul în care un transport reglementat de un contract de transport unic este efectuat de transportatori succesivi, este răspunzător, în cazul decesului și al vătămării corporale a călătorilor, transportatorul căruia îi revine, prin contractul de transport, prestarea serviciului de transport în cursul căruia a avut loc accidentul.

- În caz de deces al călătorului, despăgubirea cuprinde toate costurile necesare în urma decesului, în special cele pentru transportul corpului și cheltuielile de înmormântare.

- Dacă prin decesul unui călător persoanele față de care acesta avea o obligație de întreținere în

baza legii sunt lipsite de sprijinul acestuia, persoanele vizate sunt de asemenea despăgubite pentru această pierdere.

- În caz de vătămare corporală sau de orice alt prejudiciu adus integrității fizice sau psihice a călătorului, despăgubirile cuprind: (a) toate costurile necesare, în special cele legate de tratament și de transport;

(b) despăgubirea pentru pierderea financiară cauzată de incapacitatea de muncă totală sau parțială sau de sporirea necesităților.

- Valoarea despăgubirilor care trebuie acordate se stabilește în conformitate cu legislația națională.

Cu toate acestea, limita superioară per călător se stabilește la 175 000 de unități de cont, atunci când legislația națională prevede o limită superioară mai mică decât valoarea respectivă.

(b) Răspunderea în caz de anulare, de întârziere a trenurilor sau de pierdere a legăturii

- Transportatorul este răspunzător față de călător pentru pierderile sau daunele survenite în urma faptului că, din cauza anulării sau a întârzierii unui tren sau din cauza pierderii unei legături, acesta din urmă nu își poate continua călătoria în aceeași zi.

- Despăgubirile cuprind costurile rezonabile de cazare, precum și costurile rezonabile datorate necesității de a informa persoanele care îl așteptau pe călător.

- Transportatorul este exonerat de această răspundere atunci când anularea, întârzierea sau pierderea legăturii se datorează uneia din cauzele următoare: (a) circumstanțe independente de exploatarea feroviară sau un comportament al unui terț pe

care operatorul de transport nu le putea evita, în ciuda îndeplinirii diligențelor cerute de circumstanțele specifice ale cazului în speță, și ale căror consecințe nu le putea preîntâmpina;

(b) atunci când este din culpa călătorului.

(c) Răspunderea în cazul daunelor produse bagajelor de mână, animalelor, bagajelor înregistrate și vehiculelor

- În caz de deces sau vătămare corporală a călătorilor, transportatorul este de asemenea răspunzător pentru pierderea sau paguba rezultată din pierderea totală sau parțială sau deteriorarea obiectelor pe care călătorul le avea fie asupra sa, fie cu el sub formă de bagaje de mână. Într-un asemenea caz, transportatorul trebuie să ofere compensații în valoare de maximum 1 400 de unități de cont per călător.

- În alte cazuri, transportatorul nu este răspunzător pentru pierderea totală sau parțială sau deteriorarea obiectelor, a bagajelor de mână sau a animalelor a căror supraveghere era în sarcina călătorului, cu excepția cazului în care această pierdere sau deteriorare este din vina transportatorului.

- Transportatorul este răspunzător pentru pierderile sau daunele rezultate în urma pierderii totale sau parțiale sau a deteriorării bagajelor înregistrate.

- Transportatorul este exonerat de această răspundere în măsura în care pierderea, deteriorarea sau întârzierea livrării s-a datorat unei abateri a călătorului și în măsura în care pierderea sau deteriorarea este cauzată de riscurile speciale inerente uneia sau mai multora din circumstanțele următoare: (a) absența ambalajului sau ambalare inadecvată;

(b) natura specială a bagajelor;

(c) expedierea ca bagaje a obiectelor neacceptate la transport. - Dacă un transport reglementat de un contract unic este realizat de transportatori succesivi,

fiecare transportator, prin preluarea bagajului cu buletinul de bagaj înregistrat sau a vehiculului cu buletinul de transport, devine responsabil pentru transportul acestora pe întregul traseu, până la livrare.

- În cazul în care transportatorul a încredințat efectuarea parțială sau integrală a transportului unui transportator înlocuitor, transportatorul rămâne totuși răspunzător pentru întregul transport.
- În caz de pierdere totală sau parțială a bagajelor înregistrate, transportatorul trebuie să plătească, în afara tuturor celorlalte despăgubiri: (a) dacă valoarea pierderii sau a pagubei suferite este dovedită, o despăgubire egală cu valoarea respectivă, dar care să nu depășească 80 de unități de cont pe kilogram de masă brută lipsă sau 1 200 de unități de cont pe bagaj; (b) dacă valoarea pierderii sau a pagubei suferite nu este dovedită, o despăgubire forfetară de 20 de unități de cont pe kilogram de masă brută lipsă sau de 300 de unități de cont pe bagaj. - În caz de deteriorare a bagajelor înregistrate, transportatorul trebuie să plătească o despăgubire echivalentă cu deprecierea bagajelor.
- În caz de întârziere la livrare a bagajelor înregistrate, transportatorul trebuie să plătească, pentru fiecare perioadă integrală de 24 de ore de la solicitarea livrării, dar maximum 14 zile: (a) o despăgubire egală cu valoarea pierderii sau a pagubei dovedite de călător, până la maxim 0,80 de unități de cont pe kilogram de masă brută lipsă a bagajelor sau 14 unități de cont pe bagaj livrat cu întârziere; (b) În cazul în care călătorul nu poate prezenta o dovadă a pierderii sau a pagubei, compensația se va ridica la 0,14 unități de cont pe kilogram de masă brută lipsă a bagajelor sau 2,80 unități de cont pe bagaj.
- Întârzieri la încărcarea unui vehicul, pierderea parțială sau totală a vehiculului: în cazul unei întârzieri la încărcarea sau la livrarea unui vehicul datorate unei cauze imputabile transportatorului, acesta trebuie să plătească despăgubiri care nu depășesc valoarea prețului de transport.
- Dacă, în caz de întârziere la încărcare datorată unei cauze imputabile transportatorului, călătorul optează să renunțe la contractul de transport, prețul transportului îi este rambursat.
- În caz de pierdere totală sau parțială a unui vehicul, compensația care trebuie plătită călătorului se calculează pe baza valorii uzuale a vehiculului, dar până la un prag maxim de 8 000 de unități de cont.

2. Exercițarea drepturilor de către călător: cereri de despăgubire și dreptul la acțiune în justiție

- **Constatarea unei deteriorări sau pierderi parțiale:** Atunci când se descoperă sau se presupune deteriorarea sau pierderea parțială a unui obiect transportat în sarcina transportatorului (bagaje, vehicule), transportatorul trebuie să întocmească fără întârziere și, dacă este posibil, în prezența călătorului, un raport în care se precizează starea în care se află obiectul, amploarea deteriorării sau pierderii, cauza acesteia și ora la care a survenit. O copie a acestui raport trebuie oferită gratuit călătorului.

Cereri de despăgubire: ca regulă, cererile de despăgubire referitoare la răspunderea transportatorului în caz de deces sau de vătămare corporală a călătorilor trebuie adresate în scris transportatorului împotriva căruia poate fi introdusă o acțiune în justiție.

Acțiuni în justiție: ca regulă, acțiunile în justiție bazate pe răspunderea transportatorului în caz de deces sau de vătămare corporală a călătorilor pot fi introduse doar împotriva transportatorului căruia îi revine obligația, în temeiul contractului de transport, de a furniza serviciul de transport în cursul căruia a survenit accidentul.

- Ca regulă, orice drept de acțiune în justiție bazată pe răspunderea transportatorului în caz de deces sau de vătămare corporală a călătorilor se stinge dacă persoana îndreptățită nu semnaleză accidentul, în termen de 12 luni de la data constatării pierderii sau a pagubei, unuia dintre transportatorii căruia îi poate fi prezentată o cerere de despăgubire.

- Termenul de prescripție a acțiunii în justiție pentru despăgubiri bazate pe răspunderea transportatorului în caz de deces sau de vătămare corporală a călătorilor este: (a) în cazul unei acțiuni în justiție introduse de un călător, trei ani începând din ziua următoare accidentului; (b) ca regulă, în cazul altor persoane îndreptățite să introducă acțiunea în justiție, trei ani începând din a doua zi după decesul călătorului, fără ca acest termen să poată totuși depăși cinci ani din ziua următoare accidentului; suspendarea și încetarea termenului de prescripție sunt reglementate de legislația națională.

3. Raporturile dintre transportatori

- Orice transportator care a încasat o taxă de transport trebuie să plătească transportatorilor interesați partea care le revine din taxa respectivă.

- Un transportator care a plătit compensații are dreptul la recurs împotriva transportatorilor care au participat la transport. În special atunci când pierderea sau paguba a fost cauzată de mai mulți transportatori, fiecare dintre aceștia răspunde pentru pierderea sau paguba pe care a provocat-o; dacă nu se poate face o astfel de distincție, compensația trebuie să fie repartizată între transportatori.

Pentru informații suplimentare

Mai multe informații cu privire la drepturile călătorilor pe calea ferată pot fi găsite la adresa:

http://ec.europa.eu/transport/passengers/rail/rail_en.htm